

Informe anual

Xarxa Catalana d' Hospitals sense Fum

2007

**Accions desplegadas mitjançant el Conveni entre
l'Institut Català d'Oncologia i
la Direcció General de Salut Pública**

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Direcció General de Salut Pública

***L'Hospitalet de Llobregat
Desembre 2007***

ÍNDEX

1. Estat actual de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum.

- Llistat d'hospitals membres.
- Cobertura de projecte.
- Llistat d'hospitals no adherits.

2. Objectius i activitats de l'any 2007

- Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum
- Xarxa Europea d'Hospitals sense Fum
- Xarxa Espanyola d'Hospitals sense Fum

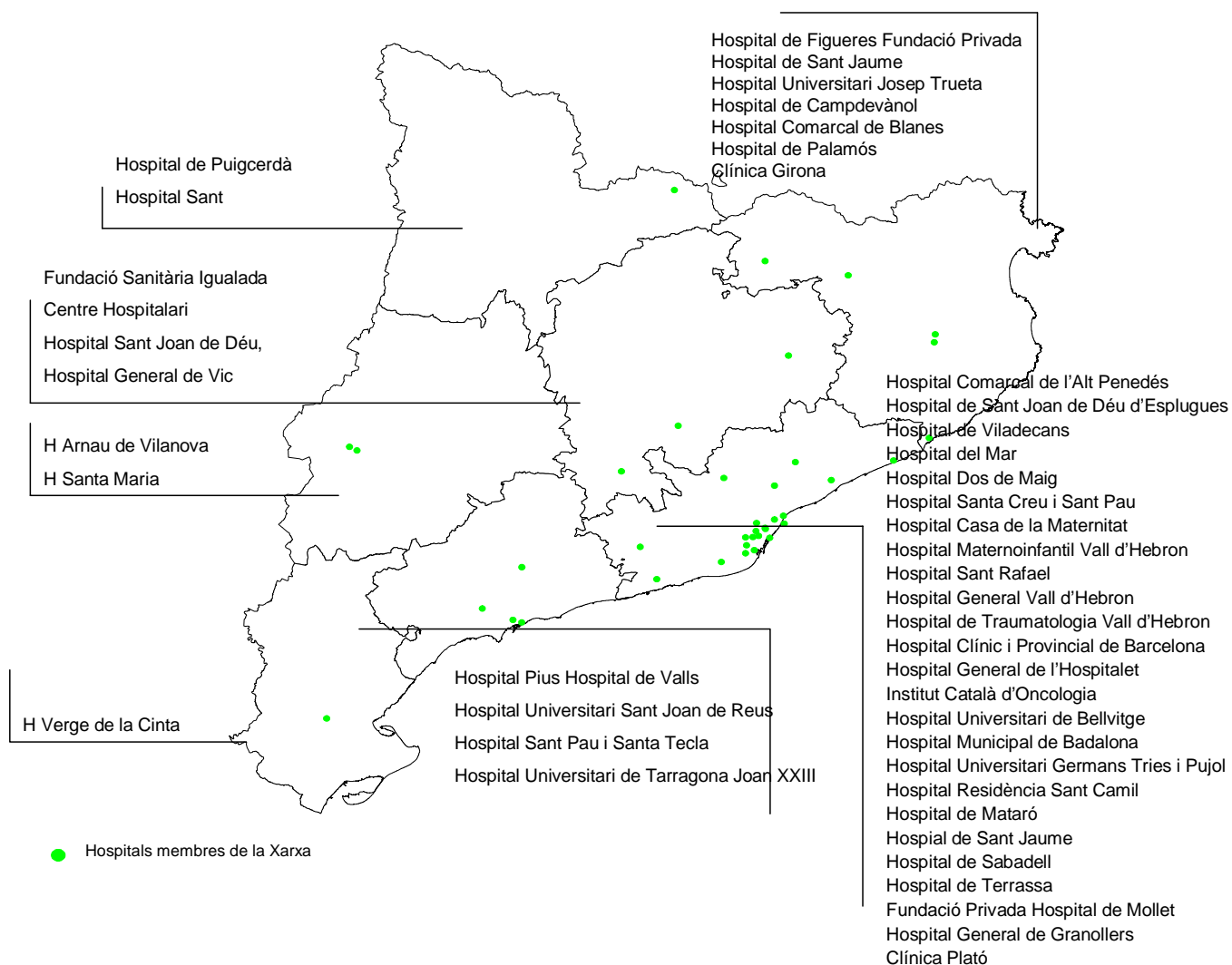
3. Pressupost del Conveni per a les activitats

4. Contribucions científiques.

Annexos.

1. Estat actual de la XCHSF

- Llistat d'hospitals adherits a la Xarxa

- Cobertura del projecte Hospital Lliure de Fum

FASE	No adherits	AMB CONVENI	ACTIUS	CONSOLIDAT S	TOTAL
TOTAL	14	3	1	43	61

Cobertura Actius XHUP: 47/61: 77,0%

- Hospitals no adherits a la Xarxa Catalana d'Hospitals

**HOSPITALS NO
ADHERITS**

Hospital Universitari del Sagrat Cor
Hospital de Sant Joan de Déu de Martorell
Hospital de Sant Celoni
Hospital de l'Esperança
Fundació Puigvert Luna
Parc Hospitalari Martí i Julià - Psiquiàtric Salt. IAS
Institut Guttmann
Hospital Sant Bernabé
Espitau Val d'Aran
Hospital Comarcal Móra d'Ebre
Hospital Mútua de Terrassa
Fundació Hospital Comarcal Sant Antoni Abat
Hospital Comarcal del Pallars
Hospital de Sant Boi

TOTAL CENTRES: 14

2. Objectius i activitats l'any 2007

XARXA CATALANA

- **Incrementar la cobertura de la Xarxa entre els hospitals de la XHUP**

- Antecedent 2006: Enviament de carta personalitzada als Directors i Gerents de tots els hospitals de la XHUP no membres de la Xarxa al mes d'octubre del 2006, fent avinent la importància d'adherir-se a aquest projecte i activar de forma coordinada accions de control de tabaquisme als hospitals catalans.

- Març 2007: Enviament d'una segona carta als hospitals no membres, recordant la voluntat del DGSP que tots els centres XHUP esdevinguin hospitals sense fum (annex 1).

- Novembre 2007: Enviament d'una tercera carta, amb còpia a la DGSP, als hospitals membres recordant la importància de l'adhesió al projecte (annex 2).

Total d'hospitals adherits a la Xarxa a l'any 2007: (5)

1. Hospital de Palamós
2. Hospital de la Seu
3. Clínica Plató
4. Hospital de Figueres
5. Clínica Girona

Properes adhesions previstes al primer semestre 2008: (2)

1. Hospital de l'Esperança
2. Parc Hospitalari Martí i Julià - Psiquiàtric Salt. IAS

Assessories e-mail, telefòniques i presencials als hospitals no adherits:

- Hospital Sant Bernabé.
- Hospital Comarcal de Sant Boi.
- Hospital de Sant Celoni.
- Hospital Mútua de Terrassa
- Hospital del Pallars.
- Fundació Puigvert Luna
- Institut Guttmann
- Clínica Girona
- Hospital de l'Esperança
- Hospital Comarcal del Pallars
- Parc Hospitalari Martí i Julià - Psiquiàtric Salt. IAS
- Hospital Mora d'Ebre

- **Gestionar les barreres i dificultats, resoldre dubtes sobre el desenvolupament del projecte a cada centre en funció de les seves característiques organitzatives.**

- Assessorar als hospitals membres mitjançant consultoria presencial, telefònica i e-mail. Assessories presencials realitzades als hospitals de la Xarxa:

- Mútua de Terrassa: 11 d'abril.
- Hospital Josep Trueta: 24 d'abril.
- Hospital de la Seu d'Urgell: 8 de maig.
- Hospital Sant Joan de Déu: 17 de maig.
- Clínica Plató: 16 d'abril i 20 de juliol.
- Hospital de Figueres: 16 de juliol.
- Hospital de Palamós: 16 de juliol.
- Consorci IMAS: Hospital de l'Esperança: 23 de novembre.

- **Determinar la prevalença del consum de tabac al hospitals de la Xarxa per l'avaluació continuada del projecte.**

- Durant el 2007 ja s'han fet enquestes de prevalença de consum de tabac en 20 centres:

1. Hospital Arnau de Vilanova
2. Hospital Universitari Ciutat Sanitària de Bellvitge.
3. Consorci Sanitari Maresme Banes. Hospital Sant Jaume i Hospital de Calella.
4. Hospital 2 de Maig.
5. Hospital de l'Esperit Sant.
6. Hospital Municipal de Badalona.
7. Hospital de Terrassa.
8. Althaia Servei Sanitaris: Hospital Sant Joan de Déu de Manresa, Clínica Sant Josep i Hospital General de Manresa.
9. Hospital Sant Joan de Reus
10. Clínica Plató.
11. Hospital Sant Camil.
12. Hospital Sant Jaume d'Olot.
13. Hospital Verge de la Cinta Tortosa.
14. Hospital General de Vic.
15. Hospital Universitari de la Vall d'Hebron.
16. Hospital de la Seu d'Urgell.
17. Hospital Clínic i Maternitat.
18. Hospital de Granollers.
19. Hospital l'Alt Penedès.
20. Hospital de Mollet.

- **Avaluar les activitats de control de tabaquisme a tots els hospitals de la Xarxa mitjançant la realització del self-audit, instrument de la ENSH (European Network of Smoke free Hospitals).**

- Realització del self audit als 46 hospitals membres de la Xarxa a l'abril del 2007.

- **Monitoritzar el compliment dels espais sense fum dels hospitals de la Xarxa.**

- Mesura ambiental de la nicotina ambiental a tots els centres adherits a la Xarxa d'Hospitals (anys 2005 i 2006).

- Mesura de nicotina ambiental en una mostra de 90 Centres d'Atenció Primària. Anàlisi dels resultats de les mesures de 2006 i difusió dels resultats al novembre 2007.

- Realització de mesures de partícules petites (PM2.5) i observació de signes de consum en 5 hospitals de la Xarxa, com a projecte de recerca integrant a l'estudi "Indoor pollution" de la Xarxa Europea.

- **Realitzar la "Trobada anual" dels membres de la Xarxa.**

- Trobada realitzada el 14 de maig del 2007 amb l'assistència de 64 persones provinents de 41 hospitals de la Xarxa.

Inauguració a càrrec de la Subdirectora general de promoció de la Salut, Dra. Carmen Cabezas.

Participació de la Xarxa de Atenció Primària sense Fum amb assistència de la Dra. Araceli Valverde i el Dr. Esteve Saltó.

- Realització de 6 grups de treball de discussió i redacció de l'informe final sobre les aportacions realitzades.

- **Realitzar trobades conjuntes de "referents terapèutics" entre la Xarxa d'Atenció Primària i Hospitalària.**

- 1era Reunió: 6 de març del 2007: assistència de 28 referents de la Xarxa.

- 2ona Reunió: 21 de novembre del 2007: assistència de 24 referents de la Xarxa.

- **Certificar el nivell d'acreditació dels Hospitals de la Xarxa Catalana.**

- Realització de la certificació dels 46 Hospitals membres de la Xarxa a l'acte d'acreditació amb el suport de la DGSP el 26 de novembre del 2007. Acte inaugurat pel Director General de Salut Pública, Dr. Antoni Plasència, i la Subdirectora, Dra. Carmen Cabezas.

- L'avaluació s'ha realitzat seguint criteris europeus i incorporant indicadors propis (veure Annex 3)

- Llistat d'hospitals acreditats per nivell:

Hospitals Membres: 11

Hospitals Bronze: 26

Hospitals Plata: 11

MEMBRE	Hospital de Viladecans
	Hospital de Sant Pau i Santa Tecla
	Hospital de Puigcerdà
	ConSORCI Sanitari de l'Alt Penedès
	Hospital Comarcal del Ripollès (CampdevànoI)
	ICO Badalona
	ICO Girona
	Hospital de Figueres
	Hospital de Palamós
	Fundació Sant Hospital (La Seu d'Urgell)
TOTAL: 11	Fundació Clínica Privada Plató

BRONZE

Hospital Universitari Vall d'Hebron: Àrea General
Hospital Universitari Vall d'Hebron: Àrea Maternoinfantil
Hospital Universitari Vall d'Hebron: Àrea Traumatologia
Fundació Hospital Asil de Granollers
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII
Hospital Sant Rafael
Hospital de Santa Maria
Fundació Privada Hospital de Mollet
Corporació Sanitària Parc Taulí
Hospital Dos de Maig. Consorci Sanitari Integral
Hospital del Mar
Hospital Universitari de Bellvitge
Hospital Sant Joan de Déu (Esplugues)
Hospital Universitari Arnau de Vilanova
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
Hospital Universitari de Girona Doctor Josep Trueta
Hospital General de l'Hospitalet (Consorci Sanitari Integral)
Pius Hospital de Valls
Hospital de Tortosa Verge de la Cinta
Fundació Sanitària d'Igualada
Fundació Privada Hospital Residència Sant Camil
Hospital Municipal de Badalona
Hospital de Terrassa
Consorci Sanitari del Maresme. Hospital de Mataró
Hospital General de Vic
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

TOTAL 26

ARGENT	ICO Hospitalet. Hospital Duran i Reynals
	Hospital Comarcal de Blanes. Corporació de Salut del Maresme i la Selva
	Hospital Comarcal Sant Jaume de Calella. Corporació de Salut del Maresme i la Selva
	Hospital Universitari de Sant Joan de Reus
	Althaia: Xarxa Assistencial de Manresa. Clínica Sant Josep
	Althaia: Xarxa Assistencial de Manresa. Hospital San Joan de Déu
	Althaia: Xarxa Assistencial de Manresa. Centre Hospitalari de Manresa
	Fundació Hospital de l'Esperit Sant
	Hospital Sant Jaume d'Olot
	Hospital Clínic i Provincial de Barcelona
TOTAL : 11	Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (seu Maternitat)

• **Facilitar la formació dels professionals dels hospitals de la Xarxa per al control i prevenció del tabaquisme:**

- Curs "Consell Mínim" (6 hores)
 - 22 de març realitzat a l'ICO (25 assistents)
 - 26 de juny realitzat a la Fundació Sanitària d'Igualada (16 assistents)
- Curs "Actualitzacions del tractament farmacològic" (6 hores)
 - 8 de març realitzat a l'ICO (11 assistents).
- Curs "Bases motivacionals pel abandonament del tabac" (6 hores)
 - 20 de març realitzat a l'ICO (22 assistents).
- Curs "Estratègies per la prevenció recaigudes" (6 hores)
 - 15 maig 2007 realitzat a l'ICO (21 assistents).
- Curs "Prevenió i Control de tabaquisme" (23 hores)
 - De 1 al 31 d'octubre (22 assistents) .

Tots els cursos tenen acreditació del Consell català de Formació Continuada

Docents que han col·laborat en els cursos de formació de la XCHsF:

- Antoni Agudo: Epidemiòleg. Servei d'Epidemiologia. Institut Català d'Oncologia.
- Esteve Fernandez: Epidemiòleg. Servei de Prevenció. l'Institut Català d'Oncologia.
- Ramon Villabí: Metge especialista en salut pública. Agència de Salut Pública de Barcelona. President del Consell Assessor de Tabaquisme a Catalunya.
- Josep Maria Ramon: Cap del Servei de Prevenció de l'Hospital de Bellvitge.
- Sergio Morchon: Metge del Servei de Prevenció de l'Hospital de Bellvitge.
- Cristina Martínez: Infermera. Servei Prevenció. Institut Català d'Oncologia.
- Elvira Méndez: Metge especialista en salut pública i materno infantil.
- Eulàlia Masachs: Metge especialista en educació per la salut.

- **Afavorir la comunicació, l'intercanvi d'experiències i la participació dels hospitals i professionals de la Xarxa**

- Elaboració del butlletí informatiu de la Xarxa "sensefum"

1) Primer número del butlletí editat en format pdf i paper al maig del 2007.

2) Segon número del butlletí editat en format pdf i paper al novembre del 2007.

- Renovació i millora de la web de la Xarxa: actualització del disseny en marxa actualització de continguts. Versió preliminar a: <http://www.enantena.net/xchsf>
Traducció al castellà i anglès de tots el continguts.

- Promoure la realització d'activitats i l'intercanvi d'experiències pel dia mundial sense tabac als hospitals membres.

Realitzat informe sobre les activats realitzades als hospitals membres per commemorar el dia sense tabac 2007.

- **Ampliar la cobertura dels Programes de Deshabitució per a personal i pacients.**

Cobertura actual:

- PDT personal : Increment de 5 centres. Actualment 33 hospitals dels 47 actius disposen d'ajuda per deixar de fumar dirigida als treballadors.
- PDT personal : Increment de 7 centres. Actualment 15 hospitals dels 47 actius disposen d'ajuda per deixar de fumar dirigida a l'usuari.

Convocatòries realitzades:

- 1era Convocatòria: Febrer 2005
- 2ona Convocatòria: Octubre 2005
- 3era Convocatòria: Abril 2007

**Nivell d'activitat del Programa de Deshabitució Tabàquica "PDT"
per a PROFESSIONALS segons cada centre (Desembre 07)**

Nom del centre	C ONVOCATÒRIA	Numero de casos	% Activitat
Duran i Reynals (ICO)	1era	76	6,9
Hospital Clínic	1era	100	9,1
San Joan de Déu (BCN)	1era	30	2,7
Hospital l'Hospitalet	1era	31	2,8
C. Maresme i la Selva	1era	20	1,8
Hospital Arnau Vilanova de Lleida	1era	70	6,4
Hospital Verge de la Cinta	1era	15	1,4
Pius Hospital de Valls	1era	26	2,3
Hospital de L'Esperit Sant	1era	26	2,3
Hospital del Mar	1era	8	0,8
Althaia Xarxa Sanitària	1era	80	7,2
Hospital Germans Tries i Pujol	1era	105	9,5
Hospital General de Granollers	1era	56	5,2
Hospital Sant Joan de Reus	1era	56	5,2
Hospital Joan XXIII	2ona	42	3,8
Hospital Parc Taulí	2ona	76	6,9
Consorti Maresme (Mataró)	2ona	15	1,3
Hospital Residència Sant Camil	2ona	44	4,0
Hospital Vall d'Hebron	2ona	88	8,0
Hospital Santa Maria	2ona	16	1,4
Hospital Alt Penedès	2ona	4	0,3
Hospital Sant Jaume d'Olot	2ona	14	1,3
Hospital Sant Rafael	2ona	29	2,6
Hospital Municipal de Badalona	2ona	9	0,8
Fundació Sanitària Igualada	2ona	13	1,2
Hospital de Terrassa	2ona	39	3,5
Hospital Mollet	3era	2	0,2
Hospital 2 de Maig	3era	9	0,9
Hospital de Bellvitge (CSUB)	3era	2	0,2
Hospital de Figueres	3era	Pendent	-
Hospital de Palamós	3era	Pendent	-
Total		1045	100

**Nivell d'activitat del Programa de Deshabitució Tabàquica "PDT"
per a PACIENTS segons cada centre (Desembre 07)**

Nom del centre	C ONVOCATÒRIA	Numero de casos	% Activitat del Programa per centre
Hospital Clínic	1era	166	29,33
Hospital Sant Joan de Reus	1era	91	16,08
Hospital Germans Tries i Pujol	1era	1	0,18
Consorti Maresme i la Selva	1era	16	2,83
Hospital de L'Esperit Sant	1era	67	11,84
Duran i Reynals (ICO)	1era	45	7,95
Althaia Xarxa Sanitària	1era	36	6,36
Hospital de Vic	1era	73	12,90
Hospital de Bellvitge (CSUB)	1era	52	9,19
H. Sant Pau (BCN)	1era	15	2,63
Hospital Vall d'Hebron	3era	3	0,53
Hospital General de Granollers	3era	1	0,18
Hospital Sant Jaume d'Olot	3era	Pendent	-
Hospital de Terrassa	3era	Pendent	-
Hospital Sant Camil	3era	Pendent	-
H Verge de la Cinta	3era	Pendent	-
TOTAL		566	100

- **Dissenyar estratègies d'ajuda per a deixar de fumar dirigides als pacients amb malaltia psiquiàtrica.**

- Creació del grup promotor "Hospitals psiquiàtrics Sense Fum". Primera reunió realitzada el 21 de setembre.

Grup de treball format per:

- Mª Cristina Pinet. Metgessa psiquiatra – Hospital de Sant Pau (Barcelona)
- Antònia Raich. Psicòloga – Fundació Althaia (Manresa)
- Eugeni Bruguera. Metge psiquiatre – Hospital Vall d'Hebron (Barcelona)
- Gemma Nieva. Psicòloga – Hospital Vall d'Hebron (Barcelona)
- Imma Grau. Metgessa psiquiatra – Institut Pere Mata (Reus)
- Sílvia Mondon. Metgessa psiquiatra – Hospital Clínic (Barcelona)
- Sònia Hernández. Infermera – Hospital Clínic (Barcelona)
- Cristina Martínez. Infermera – Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum
- Montse Ballbè. Psicòloga – Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum / Hospital Clínic de Barcelona
- Antoni Gual. Metge psiquiatre – Hospital Clínic de Barcelona
- Esteve Saltó. Metge – Departament de Salut, Generalitat de Catalunya

- **Coordinar els programes de deshabitució tabàquica dels centres hospitalaris amb l'atenció primària.**

- Elaboració de full de derivació del malalt tractat per deshabitució tabàquica a l'àmbit hospitalari. Edició de 2000 còpies.

- Iniciació de pilotatge d'aquest full a l'Institut Català d'Oncologia i a l'Hospital Clínic.

- Pendent definició grup d'enllaç/treball amb la Xarxa de primària.

- **Implantar un protocol d'infermeria hospitalària sobre el "Consell Mínim" per deixar de fumar als Hospitals de la Xarxa.**

- Elaboració d'un grup de treball format per infermeres dels hospitals membres de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum.

Grup de treball integrat pels següents components:

- Ma Esperanza Villalba Vinagre. Hospital General de l'Hospitalet
- Gilma López. Hospital de Bellvitge
- Margarita Nebot Tost. Hospital Sant Joan de Reus
- Montserrat Rovirarta Juan. Hospital Germans Trias i Pujol
- Anna Capsada Juanola. Xarxa Assistencial Althaia
- Esther Corrales. ICO-Duran i Reynals
- Maria Antònia Pajin. Vall d'Hebron
- Tere Catalán. Hospital Verge de la Cinta
- Jordi Giner. Hospital Sant Pau
- Cristina Martínez Martínez. Xarxa Hospitals sense Fum

- Elaboració d'un protocol marc per ser implantat a cada centre.
- Presentació del protocol al Consell de Col·legis d'Infermeria i al Consell Assessor de Tabaquisme.

- **Estendre el projecte de Maternitats sense Fum: avaluació de la fase pilot d'intervenció a les Maternitats Lliures de Fum de la Xarxa Catalana i difusió a Espanya i Europa.**

- Seguiment i control del projecte Maternitat sense Fum a les maternitats col·laboradores en realitzar el pilotatge.
- Realització de formació basada en l'experiència i consultoria presencial als hospitals col·laboradors:
 - . Hospital Santa Caterina de Salt: 24 de gener
 - . Althaia: 26 de gener, 23 de maig.
 - . Hospital Clínic: 1 de març, 4 de maig i 8 de juny.
 - . Hospital Sant Jaume d'Olot: 27 de juny.
- Redisseny de les estratègies de Maternitats sense Fum en el context del pla d'atenció a la dona fumadora embarassada (DS) (reunió conjunta a convocar)

XARXA EUROPEA

- **Participar en el Programa Maternitat sense Fum a Europa**

- Realització d'assessories telefòniques i on-line amb la resta de Xarxes Regionals.
- Traduir materials actualitzats de la Xarxa (self-audit, estàndards i codi europeu) al català i castellà.
- Assistència a les reunions europees convocades:
 - Paris: 7 al 9 de desembre 2006
 - Dublín: 23 i 24 de març 2007
 - Coimbra: 11 i 12 de maig.
 - Paris: 11 de juliol 2007.

- **Col·laborar en el disseny i posada en marxa de l'estudi sobre la determinació de contaminació ambiental en els Hospitals Europeus.**

- Disseny i posada en marxa de l'estudi a 6 països.
- Treball de camp realitzat.
- Realització d'anàlisi estadística i posterior informe i publicació (coordinat des de la XCHsF)
- Difusió dels resultats a la Xarxa Europea i als Hospitals catalans participants.

- **Col·laborar en la implantació dels “Hospitals/serveis psiquiàtrics sense Fum”.**
 - Participació activa en el grup de treball “Mental Health Hospital”. Reunió de Dublín.
 - Participació en l'estudi observacional sobre “Hospitals Psiquiàtrics a Europa”. Traducció al castellà del qüestionari. Enviament a les xarxes espanyoles i als hospitals catalans amb unitats psiquiàtriques.
 - Disseny del model de “Hospitals Psiquiàtrics sense Fum”.

XARXA ESPANYOLA

- **Reforçament de la coordinació de la Xarxa Catalana i “Espanyola”**
 - Reenviar materials i documentació de projecte ENSH a les Xarxes Regionals espanyoles.
 - Traducció dels nous materials de la Xarxa Europea al castellà:
 - 1). Codi Europeu dels Hospitals sense Fum.
 - 2). Estàndards dels Hospitals sense Fum.
 - 3). Qüestionari d'autovaluació.
 - 4). Criteris de certificació.
- **Col·laborar amb altres institucions espanyoles relacionades amb la promoció d'una vida sense tabac i l'establiment de centres hospitalaris sense fum.**
 - Assessoria al comitè organitzador del VI Congrés del CNPT de temes proposats a incloure sobre “Infermeria i Tabac”.
 - Realització del taller “Mentoring per a deixar de fumar” al VI Congrés del CNPT.
 - Participació en el grup de treball dones i tabac INWAT.

4. Contribucions científiques

Articles

Articles publicats:

- Martínez C, Garcia M. Implementación de las intervenciones para el control tabaquismo en la Red Catalana de Hospitales Libres de Humo. *Enfermeria Clínica*. 2007;17(4): 177-85.
- Martinez C, Garcia M, Mendez E, Peris M, Fernandez E. Barriers and challenges for tobacco control in a Smoke-free Hospital. *Cancer Nursing*. [En premsa].

Articles enviats a publicar:

- Secondhand smoke in hospitals in Spain before (2005) and after (2006) a comprehensive ban against smoking. [Enviat a Tobacco Control: Pendent de valoració]
- Ballbè M, Mondon S, Nieva G, Walther M, Saltó E, Gual A. Evaluación de un programa de formación de profesionales sanitarios sobre abordaje del tabaquismo en pacientes hospitalizados. [Article en revisió. Revisita Adicciones]
- Ballbè M, Walther M, Mondon S, Nieva G, Gual A, Saltó E, Colom J. Diferencias en el abordaje hospitalario del consumo de tabaco y alcohol. Impacto de la formación en intervención breve. [Article en revisió. Revisita Adicciones]

Articles en fase de redacció:

- Particulate (PM2.5) levels of indoor pollution in a sample of European hospitals
- Tobacco control activities before (2005) and after (2007) a comprehensive ban against smoking.
- Efficacy of a tobacco cessation control remote program implemented in 33 hospitals.

Presentacions a Congressos

- Comunicació pòster SEE. Granada Mayo 2007: Anna Riccobene Liroz, Mònica Mansilla Suárez , Cristina Martínez Martínez. "Eficacia de una intervención enfermera para dejar de fumar".
- Comunicació oral SEE. Cordoba. Octubre 2007: Martínez C, Garcia M, Fu M, Saltó E, Fernández E. "Autoevaluación de las actividades de control de tabaquismo en los hospitales públicos de Cataluna, 2005-2007".
- Taller CNPT. Castellon. Octubre 2007. Cristina Martínez i Anna Riccobene "Mentoring para dejar de fumar".
- Comunicació oral CNPT: Martínez C, Ballbè M, Nieva G, Gual A, Saltó E, Valverde A, Peris M y Fernández E. "Evaluación de un programa de deshabituación tabáquica para profesionales y pacientes".

- Comunicació pòster CNPT: M Ballbè, M Walther, S Mondon, A Gual, E Saltó, J Colom 'Diferencias en el abordaje hospitalario del consumo de tabaco y alcohol. Impacto de la formación en intervención breve'.
- Comunicación oral Investen. Madrid. Noviembre 2007: Martínez C, Garcia M, Ballbé M, Mansilla M, Riccobene A, Fernández E. Actividades de control de tabaquismo en los hospitales sin humo de Cataluña, 2005-2007. Noviembre 2007. Madrid
- Comunicació oral a la quarta conferència anual de la Xarxa Inebria. Brussel·les: M Walther, M Ballbè, S Mondon, G Nieva, A Gual. 'Differences in the hospital approaching of tobacco and alcohol consumption. Comparison after and before two trainings in brief intervention'.

Annex 1: Carta enviament als gerents dels Hospitals no membres de la Xarxa. Març 2007.

Director Gerent
Hospital

Distingit senyor,

Com ja us varem informar a principis del mes d'octubre de l'any passat, el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya té entre les seves prioritats la implantació del projecte "Hospital sense de Fum" a tots els hospitals de la Xarxa d'Utilització Pública. Aquesta iniciativa, impulsada i coordinada per l'Institut Català d'Oncologia, compta amb 44 hospitals membres, que han implementat un model d'Hospital sense Fum mitjançant el suport extern i expert de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense de Fum (www.xchsf.com).

En l'actualitat, el vostre Hospital no s'ha adherit a la Xarxa Catalana, tot i que ens hem adreçat a vosaltres en diverses ocasions per presentar i facilitar la implementació d'aquest projecte.

És per això, que novament li fem avinent de la importància de que el seu Hospital formi part de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense de Fum per desenvolupar accions de control de tabaquisme de manera coordinada amb la resta d'hospitals. Gràcies al suport del Departament de Salut, la Xarxa facilita diverses accions concretes per al control del tabaquisme: programes de deshabitució per a professionals i usuaris amb gratuïtat del tractament, formació en prevenció i control del tabaquisme, materials d'educació sanitària i *software* comú pe registrar i avaluar els programes de deshabitució tabàquica, a més del valor afegit que el treball en xarxa ja suposa.

Aprofito l'avinentsa per saludar-vos atentament i posar-me a la seva disposició per tal de facilitar la integració del seu Hospital a la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum. Pot contactar mitjançant el telèfon: 932607357 o be enviant un correu electrònic a la Sra. Cristina Martínez (cmartinez@iconcologia.net).

Atentament,

Dr. Esteve Fernández
Coordinador
Xarxa Catalana d'Hospitals Lliures de Fum
www.xchsf.com

L'Hospitalet de Llobregat, 19 de març del 2007

Annex 2. Carta enviament als gerents dels Hospitals no membres de la Xarxa. Novembre 2007.

Distingit/da senyor/a,

Des de la Coordinació de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum em plau convidar-te a l'acte d'acreditació dels "Hospitals sense Fum" que celebrem el proper dilluns 26 de novembre, a la Conselleria de Salut, de 10:30 a 13.30.

Com segurament saps, el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya té entre les seves prioritats la implantació del projecte "Hospital sense de Fum" a tots els centres de la Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública. Aquesta iniciativa, impulsada i coordinada per l'Institut Català d'Oncologia, compta amb 46 hospitals membres, que han implementat un model d'Hospital sense Fum mitjançant el suport extern i expert de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense de Fum (www.xchsf.com).

En l'actualitat, tots els hospitals de la Xarxa reben anualment un diploma acreditatiu corresponent al nivell de qualitat obtingut (or, argent, bronze o membre) seguint els estàndards proposats per la Xarxa Europea d'Hospitals sense Fum, amb la que també ens coordinem.

En aquest sentit, ens agradaria que coneguis d'aprop les activitats que es realitzen als hospitals membres de la xarxa, amb el desig que en el futur pròxim el teu Hospital també formi part de la Xarxa. Aquesta facilita la implementació de diverses accions concretes per al control del tabaquisme al seu centre, com ara: programes de deshabitució per a professionals i usuaris amb gratuïtat del tractament, formació en prevenció i control del tabaquisme, materials d'educació sanitària i *software* comú pe registrar i avaluar els programes de deshabitució tabàquica, a més del valor afegit que el treball en xarxa ja suposa.

Aprofito l'avinentesa per saludar-te i posar-me a la teva disposició per tal de facilitar la integració del teu Hospital a la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum. Podeu contactar mitjançant el telèfon: 932607788 o bé enviant un correu electrònic a la Sra. Cristina Martínez (cmartinez@iconcologia.net).

Atentament,

Dr. Esteve Fernández
Coordinador
Xarxa Catalana d'Hospitals Lliures de Fum
www.xchsf.com

L'Hospitalet de Llobregat, 12 de novembre de 2007.

CC: Antoni Plasència, Director General
Carmen Cabezas, Sub-directora general. Direcció General de Salut Pública.

**CRITERIS DE VALORACIÓ
DE LES MESURES DE NICOTINA AMBIENTAL
ALS HOSPITALS**

Valoració	Criteris
Bo	- Més del 75% de les mesures per sota de $0,7\mu\text{g}/\text{m}^3$ - Mitjana menor de $0,7\mu\text{g}/\text{m}^3$ - Cap pèrdua de filtres
Millorable	- De 50% a 75% de les mesures per sota de $0,7\mu\text{g}/\text{m}^3$ - Mitjana major de $0,7\mu\text{g}/\text{m}^3$ - Pèrdua de filtres
Insuficient	- Menys del 50% de les mesures per sota de $0,7\mu\text{g}/\text{m}^3$ - Mitjana major de $0,7\mu\text{g}/\text{m}^3$ - Pèrdua de filtres

Segons la Organització Mundial de la Salut, no hi ha cap nivell d'exposició que es pugui considerar un nivell sense risc.

A més concentració de fum ambiental de tabac més augment el risc per la salut, de manera que:

- Estar exposat durant tota una vida laboral a una concentració de $0,7\mu\text{g}/\text{m}^3$ de nicotina provocaria un excés de risc de càncer de pulmó d'1 entre 10 000 (Repace, 1993), és a dir, de cada 10 000 persones exposades a aquesta concentració de nicotina, una desenvoluparia un càncer de pulmó atribuïble a aquesta exposició.
- Estar exposat durant tota una vida laboral a una concentració de $2,3\mu\text{g}/\text{m}^3$ de nicotina provocaria un excés de risc de càncer de pulmó de 3 entre 10 000 (Repace, 1993), és a dir, de cada 10 000 persones exposades a aquesta concentració de nicotina, tres desenvoluparien un càncer de pulmó atribuïble a aquesta exposició

CRITERIS EUROPEUS DE CERTIFICACIÓ DELS HOSPITALS LLIURES DE FUM

Certificació	Criteris
OR	<ul style="list-style-type: none"> - S'acompleixen tots els requeriments. - Aquest nivell s'assoleix quan l'hospital està absolutament lliure de fum dintre dels edificis i a tot el seu recinte extern.
ARGENT	<ul style="list-style-type: none"> - Existeix un alt nivell d'implementació del Codi Europeu i s'acompleix els nou estàndards per un Hospital lliure de Fum. - El qüestionari d'autoavaluació resulta al menys del 75% de la puntuació global.
BRONZE	<ul style="list-style-type: none"> - Pot demostrar-se compromís directiu, activitat del grup promotor i comunicació activa de la política d'espais lliures de fum. - El qüestionari d'autoavaluació resulta al menys del 75% a les seves dos primeres seccions.
MEMBRE	<ul style="list-style-type: none"> - S'ha declarat la intenció de progressar per assolir un Hospital lliure de Fum. - Es complimenta el qüestionari d'autoavaluació i es signa un conveni de compromís.

CRITERIS DE CERTIFICACIÓ DELS HOSPITALS LLIURES DE FUM

Criteris elaborats integrant criteris europeus de certificació dels Hospitals Lliures de Fum i els criteris de valoració de les mesures de nicotina ambiental

Certificació	Criteris	Acompliment
OR	<ul style="list-style-type: none"> - S'acompleixen tots els requeriments del Codi Europeu. - Aquest nivell s'assoleix quan l'hospital està absolutament lliure de fum dintre dels edificis i a tot el seu recinte extern. - Programes de personal i pacients consolidats. - Valoració BONA de mesures nicotina. - Enquestes complimentades. 	100%
ARGENT	<ul style="list-style-type: none"> - Existeix un alt nivell d'implementació del Codi Europeu i s'acompleix els nou estàndards per un Hospital lliure de Fum. - El qüestionari d'autoavaluació resulta al menys del 75% de la puntuació global. - Programes de personal i pacients despleats. - Valoració BONA de mesures nicotina. - Enquestes complimentades. 	80%
BRONZE	<ul style="list-style-type: none"> - Pot demostrar-se compromís directiu, activitat del grup promotor i comunicació activa de la política d'espais lliures de fum. - El qüestionari d'autoavaluació resulta al menys del 75% a les seves dos primeres seccions. - Programa de personal desplegat. - Valoració MILLORABLE/BONA de mesures nicotina. 	80%
MEMBRE	<ul style="list-style-type: none"> - S'ha declarat la intenció de progressar per assolir un Hospital lliure de Fum. - Es complimenta el qüestionari d'autoavaluació i es signa un conveni de compromís. - Programa de personal absent/baixa implementació - Valoració INSUFICIENT/MILLORABLE de mesures nicotina. 	100%